

Lausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

HE 125/2025

Marika Viertola

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT

10.10.2025

- Tässä lausunnossa keskitytään arvioimaan osakevaihdossa omistusta vaihtavien osakkeiden arvostukseen ehdotettavien muutosten vaikutuksia osinkoverotukseen.
- Hallituksen puoliväliriihessä linjaama tavoite: "estää osinkoveron minimointiin tähtäävien osakevaihtojärjestelyjen epätarkoituksenmukainen hyödyntäminen"
- **Osakevaihtojärjestely:** osakeyhtiö (hankkiva yhtiö) hankkii osuuden toisen osakeyhtiön (kohdeyhtiö) osakkeista siten, että osakkeet $\geq 50\%$ äänimäärästä
 - Mahdollistaa liiketaloudellisin perustein tehtäviä yritystoiminnan uudelleenjärjestelyjä ilman välittömiä veroseuraamuksia (luovutusvoiton verotus lykkääntyy)

Osakevaihdon epätarkoituksenmukainen hyödyntäminen

- Luonnollisen henkilön listaamattomasta yhtiöstä saama osinkotulo jaetaan
 - pääomatulo-osinkoon (ns. huojennettu osinko): max. 8% matemaattisesta arvosta
 - ansiotulo-osinkoon: 8% matemaattisen arvon ylittävä osuus
- Osakevaihdoissa kohdeyhtiön osakkeet arvostetaan käypään arvoon, johon vaikuttaa myös kohdeyrityksen tuottoarvo (tuotto-odotukset).
 - $\Rightarrow$ kasvattaa hankkivan yhtiön nettovarallisuutta
 - $\Rightarrow$ nostaa osakkeiden matemaattista arvoa (lasketaan nettovarallisuudesta)
 - $\Rightarrow$ mahdollistaa suuremman huojennetun osingon jakamisen erityisesti yhtiöistä, joissa vähän nettovarallisuutta mutta merkittävä tulos (verrattuna tilanteeseen, jossa osinko olisi jaettu suoraan kohdeyhtiöstä)

Ehdotus ja sen vaikutukset

Esityksen ratkaisu: osakkeiden arvostusperiaatteisiin muutos

Kohdeyhtiön osakkeet arvostettaisiin hankkivan yhtiön nettovarallisuuslaskelmalla käyvän arvon sijaan osakevaihtoa edeltävään matemaattiseen arvoon osakevaihdoissa, joissa osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa.

- $\Rightarrow$ kohdeyhtiön varat otetaan huomioon kuten ennen ja tuottoarvon vaikutus poistuu
- $\Rightarrow$ osakevaihtoon liittyvät verosuunnittelumahdollisuudet vähenevät
- Yhtiöistä todennäköisesti nostetaan vähemmän osinkoa muutoksen jälkeen, sillä taloustieteellisen tutkimuksen¹ mukaan listaamattomien yhtiöiden omistajat ovat hyvinkin herkkiä reagoimaan osinkoverotukseen verosuunnittelulla $\Rightarrow$ otettava huomioon verotuottoarvioita laskettaessa

¹Harju ja Matikka 2016; Koivisto 2025

Ehdotus ja sen vaikutukset

- Lisäksi ehdotetaan osakevaihdon rahavastikkeen enimmäismäärän nostoa nykyisestä 10 prosentista 50 prosenttiin sekä osakevaihtosäännösten ulottamista myös ETA:n ulkopuolisissa maissa oleviin yhtiöihin tiettyjen lisäedellytysten täytyessä.
 - Parantavat liiketaloudellisin perustein tehtävien yritysjärjestelyiden toteuttamismahdollisuuksia.
- Esityksen muutosehdotukset ovat parannuksia nykytilanteeseen ja ovat kaikki kannatettavia.